

CAPUT IV.

De Dissolutione Unionis.

1. Unio odiosa, & ejus dissolutio favorabilis judicatur.
2. Cessante causa unionis solet de facili concedi ejus dissolutio.
3. Videtur hodie causa unionis & incorporationis multarum Ecclesiarum Parochialium cessare.
4. Nonnumquam revocatio unionis facienda, licet causa unionis non omnino cesset.
5. Quis unionem dissolvere possit?
6. Si consensus Regis in unione intervenerit, etiam adhibendus in dissolutione.
7. Revocatio unionis exigit causam cognitionem.
8. Minus exacta toleratur in dissolutione, quam in unione.
9. Dissolutio ad vitam non admittitur.
10. Dissolutio unionis Beneficium unitum pristino statui restituitur.
11. Dissolutio fit sine prejudicio possessoris.
12. Beneficium unitum non potest impetrari ante factam dissolutionem.
13. Nisi prætendatur unio non recte facta.

Unionem Ecclesiarum & Beneficiorum esse odiosam, nec sine legitimis & rationabilibus causis necessitatem aut utilitatem Ecclesiarum spectantibus, esse faciendam, variasque beneficiorum unionas nominatim per Synodum Tridentinam veritas esse, ex hæcenus dictis satis constat.

Hinc recte concludunt Canonistæ, quod revocatio seu revocatio unionis sit favorabilis; utpote ipsa beneficia ad primævam suam naturam reducens; eaque eximens ad statum quodammodo violento ad quem per unionem redacta fuerant.

II. Et si constet, quæ præcisè de causa unio facta fuerit, ea cessante facile dissolutio unionis admittitur; uti cum Rebuffio recte advertunt Canonistæ, qui ait: "Quando est facta ob certam causam, belli fortè, destructionis, pauperum, tatis, vel aliam finalem, tunc cessante ista causa, cessabit unio. Vel quando fuit facta ob bellum, & deficiente populo, postea reverso populo cessabit." Ita Rebuffius in Praxi titulo *De Unionis revocatione num. 1. & 2.* & latè Zypæus *Consult. 8. De Excess. Prælat.* ubi latè probare conatur, Pontificia & Regia auctoritate rectè processum ad dissolutionem unionis Monasteriorum factæ quibusdam Episcopatibus Belgicis in eorum erectione; eò quod ex proventibus Monasteriorum sufficiens dos Episcopis esset assignata: atque ita cessaret causa unionis, quæ fuerat necessitas dotationis Episcopatum.

III. Si ritè Ecclesiarum uniones ab ipsis Ordinariis reviderentur, præsertim Ecclesiarum Parochialium, quæ præceteris sunt odiosæ, & difficilius admittendæ & tolerandæ, non dubium, quin deprehenderetur, causas unionum in multis cessare, atque nullam unionis ulterius tolerandæ causam subesse.

IV. Ulterius tamen non omnino ipsa unionis causa cesset, potest tamen nonnumquam ad revocationem unionis procedi; si alia causa supervenerit, quæ prævaleat causæ u-

nionis: suadeatque revocationem unionis potius esse faciendam, quam unionem esse tolerandam. Nam sicuti unio ex causa utilitatis aut necessitatis Ecclesiarum fieri potest; ita ex eadem revocari, uti monet Rebuffius *num. 6.* ibidem plures causas revocationis assignans, quæ tamen ad hanc reduci possunt.

V. Qui Ecclesias unire possunt, iidem & uniones dissolvere. Unde Episcopum uniones à se, quin & à suo Prædecessore factas dissolvere posse nemo negat. Imo non tantum à se factam, sed etiam à Papa vel Legato revocare causa subsistente cum Petro De Perusino tradit Rebuffius *num. 16.* Nam Papa uniendo noluit tollere potestatem Ordinarii.

VI. Si tamen unio facta est Regia auctoritate, ipsoque Rege approbante cum causæ cognitione, revolutio vel revocatio hujusmodi unionis sine consensu Regis non facile hic, aut in Gallia admittetur; nec difficiulter ab hujusmodi dissolutione appellatio tamquam ab *abusu* recipietur.

VII. Ulterius sicuti unio non tantum requirit causam aliquam justam; sed insuper causam cognitionem vocatis & auditis quorum interest; ita & revocatio unionis; quia eadem solemnitas requiritur in destruendo, quæ in extruendo ait Rebuffius *num. 28.* ideoque in Bulla revocationis unionis debet poni illa clausula, *vocatis his qui fuerant evocandi &c.* sicut poni solet in Bulla unionis.

VIII. Quia tamen ipsa unionis dissolutio habetur ut favorabilis tamquam beneficia ad primævam & naturalem statum reducens, etiam minus exacta causæ cognitio facilius, quam in unione toleraretur, ut rectè monuit Fevreus *De Abusu lib. 2. c. 4. n. 37.*

IX. Ad hæc quemadmodum uniones ad vitam hodie reprobatae sunt, ita nec dissolutiones ad vitam recipiuntur. Ut si v.g. Canonicus, cujus Præbendæ annexa est Ecclesia Parochialis, consentiret dissolutioni istius Ecclesiæ ad vitam Titii; ea conditione ut Titio decedente rursus unio revivisceret, & Præbendæ conferretur unita. Rebuffius ibidem *num. 35. & 36.*

X. Revocata unione, restituitur beneficium in pristino statu, reditque ad collationem sive præsentationem illius, qui ante unionem fuerat Collator aut Patronus. Nec enim consentiendo unioni censetur *absolutè* juri collationis aut Patronatus renuntiassè; nisi id expressè actum sit. Rebuffius *num. 39. & 40.*

XI. Sicuti tamen unio fieri solet sine prejudicio possessoris; ita & dissolutio unionis: quin & gesta tempore unionis rata manent: ideoque si quæ alienatio contigerit, servatis debitis solemnitatibus durante unione, hæc nequaquam revocabitur; uti nec alii actus gesti à Prælato tempore unionis. Rebuffius *num. 45.*

XII. Ut beneficium unitum, separatim ab alio beneficio cui fuit unitum, queat impetrari, non sufficit, causam unionis cessare, aut esse causam sufficientem dissolutionis; sed requiritur, ut auctoritate Superioris ipsa dissolutio, servatis servandis, facta sit.

XIII. At si prætendatur *invalidè* facta defectu observatæ solemnitatis, "tunc solemus in praxi impetrare beneficium unitum (ait Rebuffius *num. 30.*) & postea agere sicut per possessorem: & si opponatur esse unitum, replicatur, non valere unionem: & ab illa unione appellatur tamquam ab *abusu*."

Cum unio sit quædam alienationis species, ad intellectum eorum quæ hoc titulo dicta sunt, etiam usui venire poterunt, quæ infra titulo *De rebus Ecclesiæ non alienandis* dicuntur.

TITULUS XXX.

De Simonia circa Beneficia.

CAPUT I.

Unde desumenda enormitas hujus vitii; & quare olim magis contra Simoniacas Ordinationes, quam similes Beneficiorum Provisiones actum; hodie verò secus?

1. Hoc vitium omnium criminum gravissimum à Patribus reputatum.
2. Ratio hujus ex inordinatione qua rebus spiritualibus refertur petita.
3. Gravisitas hujus criminis potissimum ex effectibus desumenda.
4. Per illud fures & latrones intrant in Ovile Christi.
5. Per illud contingit, ut de idoneitate cura negligatur; & idoneis ad beneficia porta pateat.
6. Fit ut Promovendi ad Sacerdotia magis de habendis divitiis, quam bonis moribus solliciti sint.
7. Pauperes licet magis idonei excluduntur.
8. Non bona vita, sed munera queruntur.
9. Eisdem malos effectus Simonia Synodi nostra etatis etiam expressere.
10. Veteres magis egerunt contra Simoniacas Ordinationes; Recentiores verò magis contra Simoniacas Beneficiorum provisiones: idem tamen horum & illorum scopus.
11. Hic scopus ut obtineretur primis seculis contra Simoniacas beneficiorum provisiones potissimum agendum fuit.
12. Ratio hujus fuit diversitas disciplina circa dispensationem redituum Ecclesiasticorum.
13. Simoniaci maxime attendunt temporalia, quæ posterioribus seculis magis per beneficiorum provisionem quam per Ordinationem requiruntur.
14. Non minus olim, quam hodie Ecclesia execrata est Simoniæ in provisione beneficiorum.
15. Similiter æquè hodie ac olim execratur Simoniacas Ordinationes.
16. Quomodo postremis his seculis Simonia in ordinationes irrepressit.
17. Decretum Synodi Tridentina contra hunc abusum.
18. Etiam quæ gratuitò dicuntur offerri in Ordinatione respicienda.
19. Consuetudo nihil dandi etiam ipsis Notariis à Gallis laudata & à Synodo comprobata.
20. Merito Episcopi suis Ministris congruum stipendium assignarent, ut à suspectis exactionibus cohiberentur.
21. Monitum S. Ambrosii expendendum à Prælati, qui suos non cohibent Ministros.

I. Simoniae crimen esse unum è gravissimis criminibus unanimis fuit jam pridem Patrum sententia. Quin & sub nomine Patris Papæ refert Gratianus: *Omnia crimina ad Simoniacæ hæresis comparationem quasi pro nihilo sunt reputanda.*

Et ad Adrianum I. scribit Tharalius Patriarcha Constantinopolitanus, *Tolerabilior est Macedonii & eorum qui circa ipsum sunt Spiritus Sancti impugnatorum im-*

Van Espey Jur. Eccl. P. II.

pia hæresis. Apud Gratianum *Caus. 1. qu. 1. Can. 21.*

II. Rationem subjicit Tharalius: "Nam cum illi sanctum Spiritum Dei, & Patris creaturam, & servum nugeatur, hi suum ipsorum, quantum putant, servum ipsum faciunt. Omnis enim Dominus quidquid habet, cum libuerit, vendit, sive famulum sive aliquid aliud ex his quæ possidet. Similiter & qui emit, volens emptæ rei Dominus fieri, argenti pretio eam acquirit."

Cum enim in omni Simonia interveniat quædam saltem implicita emptio venditio rerum spiritualium cum temporalibus tanquam pretio, verissimum est, ipsa spiritualia per Simoniam ad rationem rerum temporalium deprimi, & eis quodammodo coæquari; atque per hoc ad quamdam vilitatem redigi. *Quis enim non vili esse putat, quod venditur,* ait Hormisdas Papa: *Aut quis denno veneretur, quod venditur, aut quis non vile putet, quod emitur:* scribit S. Gregorius *Lib. 7. epist. 114.*

Hanc inordinationem notasse videtur Apostolus Petrus dum Simoniacorum Patri respondit: *Pecunia tua tecum sit in perditionem, quoniam DONUM DEI existimasti PECUNIA POSSIDERI.*

III. Et si ex hac rerum spiritualium depressione, quæ per earum cum temporalibus commutatione contingit, hujus criminis enormitas aliquatenus desumi & ponderari queat, magis tamen elucescit, ubi mala ex hoc vitio in Ecclesiam redundantia attenduntur; intelligiturque, nihil per exaggerationem à Patribus fuisse dictum, dum hoc Simoniæ crimen omnium criminum gravissimum dixerunt: nimirum penes suos effectus.

IV. Quid enim perniciosius ac luctuosius esse Ecclesiæ potest, quam si ad Ovile Christi non per Ostium, id est, Christum, sed aliunde puta per munera ascendatur? *Qui enim aliunde ascendunt?* nisi fures & latrones, qui non veniunt, nisi ut furentur & mactent & perdam.

Quæ hinc animarum strages? quæ sacrilegiorum in Pastoribus exundantia? quæ criminum & omnium abominationum in populo colluvie? Dum non Pastores, quos Oves sequuntur & audiunt, sed Mercenarii, fures & latrones, per aurum & argentum intromittuntur.

V. Ad hæc, dum per munera ad Ecclesiastica Ministeria ascenditur; aut in promotione munera attenduntur; jam de vitæ sanctitate, doctrina, aliisque necessariis qualitatibus cura exigua aut nulla; atque hinc idoneis porta aperitur, & maxime idoneis ocluditur; uti rectè advertebat Sanctus Tharalius in citata epistola; hinc merito etiam gravitatem hujus desumens. "Si venditur sacerdotii dignitas, supervacua & apud istos venditores honesta vitæ institutio, & puritatis virtutisque cultus; supervacuum apud ipsos & Paulus divinus Apostolus dicens, oportere Episcopum esse sine crimine, temperantem, modestum, aptum, ad docendum, continentem, sobrium, insistentem fidei secundum doctrinam sermoni, ut potens sit exhortari in doctrina sana, & contradicentes refellere. Pereunt igitur hæc omnia, ex eo quod Sacerdotium venditur & emitur."

VI. S. Gregorius scribens Theoderico & Theoberto Francorum Regibus *Lib. 7. Epist. 117.* ait: "Fertur Simoniacam hæresim quæ prima contra Dei Ecclesiam diabólica supplantatione surrepsit, & in ipso ortu suo, telo Apostolicæ ultionis percussa atque damnata est, in regni vestri finibus dominari, cum in Sacerdotibus fides sit

Qqq 2

„eligen-